

СПРОМОЖНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ФРН В КОНТЕКСТІ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ

Іванцова З.А., доктор філософії
Національного університету «Одеська юридична академія»

Введення 24.02.2022 указом Президента України №64/2022 воєнного стану (продовжений відповідними указами до теперішнього часу), зміни в організації внутрішньої безпеки, а також неможливість повною мірою забезпечити безпеку цивільних осіб стали не тільки поворотним моментом у відносинах РФ та Заходу (наприклад, з 16.03.2022 РФ виключили з Ради Європи), але й спричинили значні зрушення в сфері місцевого самоврядування багатьох європейських держав в тому числі і ФРН.

Так, за даними інфографіки Forbes станом на 27.04.2022 внаслідок бойових дій на території України до ФРН вимушено мігрували близько 300 000 осіб [1]. За таких обставин при наявності відповідного потенціалу для здійснення істотного впливу на добробут та інтеграцію мігрантів у місцеві громади, створення згуртованих спільнот, які на сьогоднішній день потрібніші, ніж будь коли,- значно посилилася роль органів місцевого самоврядування в соціальній сфері.

Показовою для розуміння спроможності органів місцевого самоврядування ФРН є доповідь в рамках моніторингу реалізації Європейської хартії місцевого самоврядування від представників Грецької та Фінляндської Республік. «Доповідачі привертають увагу, зокрема, до проблем зростаючих потреб у соціальному секторі, через що сталося зниження рівня «фінансової самостійності» місцевих органів влади, можливостей бідних районів у галузі оподаткування та недостатньої диверсифікації та гнучкості системи доходів» [2].

Окрім питання фінансової самостійності органів місцевого самоврядування, є ще значна кількість інших факторів, які взаємопов'язані та можуть негативно вплинути на належний рівень захисту цінностей місцевої демократії. Так, громади вже стикаються із проблемами забезпечення вимушених мігрантів житлом, їх інтеграцією на ринку праці, комунікаційної та психологічної підтримки, догляду за дітьми та ін.

Якнайшвидше вирішення питання саме комунікаційної підтримки вимушених мігрантів із органами місцевого самоврядування (та і взагалі з органами державної влади) забезпечило би відсутність певної транспарентності у діяльності територіальних громад відносно мігрантів. Вищевказане досить чітко виражається в обов'язкових повноваженнях органів місцевого самоврядування, наприклад, таких як в галузь освіти (дитячі садочки, школи). З часу вимушеної міграції до ФРН одним із найчастіших питань постали процедура влаштування дітей до школи, їх вступ до університету; інтеграція у шкільне та університетське навчання; правосуб'єктність осіб, що не досягли повноліття. Щоправда наявні поодинокі випадки коли у школах ФРН разом із

учителем працює (на волонтерських засадах) його асистент, який забезпечує переклад навчального матеріалу для мігрантів.

Комунікативна взаємодія органів місцевого самоврядування ФРН та вимушених мігрантів забезпечить ефективно і близьке до населення управління. Ефективність управління виражається і в тому як органи місцевого самоврядування зможуть забезпечити роботою вимушених мігрантів, адаптувати ринок праці.

На сьогоднішній день процедура працевлаштування вимушених мігрантів у ФРН за отриманими в Україні спеціальностями є дещо ускладненою порівняно із спеціальностями, отриманими у країнах ЄС. Так, у ФРН існує відповідний інформаційний портал [3] для визнання іноземних професійних кваліфікацій із якого можна зробити висновок, що процедура підтвердження професійних кваліфікацій громадян ЄС є більш спрощеною, аніж для громадян України. При цьому, мовний бар'єр є перешкодою для оперативного підтвердження професійної кваліфікації вимушених мігрантів, водночас громади ФРН, які є найближчими до місцевого населення, мають бути зацікавлені у підтвердженні їх кваліфікацій та сприяти якнайшвидшому працевлаштуванню за спеціальностями, що потребує громада. Відтак, саме комунікаційна підтримка для вимушених мігрантів стає ключовою і для розвитку громад та їх підтримки у фінансовому плані (знаття частки матеріального навантаження в частині підтримки вимушених мігрантів).

Таким чином питання комунікаційної підтримки вимушених мігрантів ставить під сумнів спроможність територіальних громад ФРН у соціальному секторі, адже на теперішній час такою підтримкою вимушених мігрантів здебільшого займаються на добровільних засадах громадські організації, зареєстровані в Україні. Окрім того фінансова самостійність територіальних громад ФРН була би підвищеною і через активне забезпечення робочими місцями вимушених мігрантів, що також вимагає відповідної комунікації.

Варто звернути увагу, що такі виклики в сфері захисту цінностей місцевої демократії для органів місцевого самоврядування ФРН є менш відчутними, аніж ті з якими на теперішній час стикаються територіальні громади України.

Список використаних джерел:

1. Ланда В. Все не так, як каже ООН. Forbes оцінив реальну кількість українських біженців і в яких країнах вони зараз. Інфографіка. Forbes. URL: <https://forbes.ua/inside/vse-netak-yak-kazhe-oon-forbes-otsiniv-realnu-kilkist-ukrainskikh-bizhentsiv-i-v-yakikh-krainakh-voni-zaraz-28042022-5719> (дата звернення: 15.05.2022).

2. Monitoring of the application of the European Charter of Local Self-Governmen in Germany. URL: https://search.coe.int/congress/pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680a5e3b9 (дата звернення: 15.05.2022).

3. Informationsportale zur Anerkennung ausländischer Berufsqualifikationen. URL: <https://www.anerkennung-in-deutschland.de/de/interestfinder/profession?fbclid=IwAR1OcCm0Ejkq7YvE5J6MfPtx1gGAfmsWKXtIw4bY4DsyIeP3MTBA4F8dcIA> (дата звернення : 15.05.2022).